

У Естонії також відсутній податок на нерухомість, що притягує до страху бажаючих придбати таке майно; є тільки невеликий податок на землю (від 0,1% до 2,5% в рік).

Прибутковий податок - 20%.

Соціальні внески - 33%

Страхові внески до фондів безробіття - 1,6% платить працівник і 0,8% роботодавець.

Пенсійні внески - 2% (платить працівник). (Електронний ресурс: <https://migranty.com/news/965>).

В 2018 році було змінено граничний поріг реєстрації платників податку з обороту з 16000 євро до 40000 євро.

Крім цього було знижено розмір податкової пільги на регулярні виплати дивідендів з 20 до 14%.

Введено податок на доходи за банківськими процентами по вкладу. При цьому податок не утримується з відсотків, що виплачені резидентам кредитними установами резидентами країн учасниць ЄС.

Існують в Естонії також такі внески і платежі:

Страховий внесок по безробіттю – 1,6%

Внесок з обов'язкової накопичувальної пенсії – 2%.

Оскільки в Україні досить складним є процес визначення бази оподаткування, то ведення в дію податку на прибуток розподілений в Україні вирішить питання визначення бази оподаткування, оскільки цей податок не вимагає підтвердження витрат первинними документами.

Предмет оподаткування за цим податком – це конкретна операція – розподілення прибутку (через дивіденди), яка виконується за рішенням власників. Ця операція легко перевіряється, навіть дистанційно, при цьому не потребуючи витрат на детальну перевірку підприємства і його звітності. Вірогідність помилки за цієї методики практично відсутня, оскільки розрахунок прибутку не підлягає жодним перевіркам і формується на розсуд підприємства, тож помилка можлива лише у разі помилкової ставки податку.

Цей податок має низку переваг. По-перше – він значно спростить схему утримання податків і сприятиме зменшенню бюрократизму і корупції. А найголовніше сприятиме інвестуванню прибутку у підприємство, що призведе до розвитку як підприємств, так і країни в цілому.

Література:

1. Дзівінська Ю. О. Сучасний стан та перспективи оподаткування прибутку підприємств в Україні / Ю. О. Дзівінська, Б. П. Ярема. // Молодий вчений. – 2017. – №3. – С. 645–649.
2. Батраков Д. Налоговая система Эстонии в 2018 году: что изменилось? [Електронний ресурс] / Дмитро Батраков // Finance Business Service. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://fbs-tax.com/mediacenter/blog-ru/tax-system-of-estonia-in-2018-what-has-changed/>.
3. Заха Д. Оподаткування розподіленого прибутку: міжнародний досвід [Електронний ресурс] / Д. Заха, О. Бетлій // Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://www.beratergruppe-ukraine.de/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/PB_03_2017_ukr.pdf
4. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://migranty.com/news/965>

Клименко К.В.

к.е.н., старший науковий співробітник відділу міжнародних фінансів та фінансової безпеки
ДННУ «Академія фінансового управління»

Савостьяненко М.В.

старший науковий співробітник відділу міжнародних фінансів та фінансової безпеки
ДННУ «Академія фінансового управління»

ПОСИЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ В СФЕРІ СПІВРОБІТНИЦТВА З МФО

Сьогодні в період активного проведення внутрішніх реформ в Україні слід забезпечити ефективне використання всього наявного потенціалу кредитно-фінансового співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями (далі – МФО), які є одним з потужних джерел і дієвим інструментом забезпечення економічного розвитку держав в сучасних умовах.

Однією з ключових проблем нинішнього стану співпраці з МФО в контексті недостатнього рівня використання взаємного потенціалу, полягає в тому, що вибірка коштів за проектами МФО в Україні залишається однією з найнижчих у регіоні Центрально-Східної Європи. Низька вибірка також негативно впливає на позиції України щодо розміру суверенного боргу за міжнародними рейтингами [1].

Станом на 1 грудня 2018 р. для 34 діючих проектів МФО загальною вартістю 2,4 млрд доларів США та 5,3 млрд євро, залучених як державна позика, або позика під державні гарантії, рівень вибірки був нерівномірним і становив: для ЄБРР – 48,22%, для Світового Банку – 27,02%, для ЄІБ – 15,6%, для KfW – 4,9%.

Серед основних причин низького рівня вибірки та нерівномірної реалізації проектів як з боку України, так і з боку МФО – низька спроможність з розробки та реалізації проектів на національному та місцевому рівні, тривалі та складні тендерні процедури за правилами МФО, повільна обробка документів і платежів тощо. Це призводить до додаткових втрат бенефіціарів проектів та державного бюджету і має наслідком часткове анулювання коштів позик.

Вирішення проблем низької вибірки коштів та, як наслідок, втрат для державного бюджету, потребує вжиття низки заходів, спрямованих на зміцнення спроможності української сторони ефективно використовувати ресурси МФО, а також розробки нових підходів до реалізації проектів.

Отже, на порядку денному вжиття заходів для посилення інституційної спроможності України як надійного міжнародного фінансового партнера МФО. Для цього Міністерство фінансів України, як орган, відповідальний за координацію підготовки та реалізації проектів МФО, має на меті залучити відповідальних виконавців, бенефіціарів та групи управління проектами.

27 грудня 2018 року на засіданні Кабінету міністрів України (далі – КМУ) було схвалено Концепцію підвищення ефективності впровадження спільних з МФО проектів (Далі – Концепція), яка передбачає зміну підходів до вибору проектів для фінансування МФО, а також дозволить привести у відповідність інвестиційні проекти з наявними пріоритетами економічного розвитку України.

Зазначена Концепція містить варіанти рішень для збільшення середнього рівня вибірки доступних коштів МФО та поліпшення проектного менеджменту на різних рівнях, що включає розробку інструментів для мінімізації валютних ризиків, створення платформи для обміну інформацією та багаторівневої системи моніторингу проектів, регулярні огляди портфелю кредитів та створення відкритого реєстру проектів МФО [2].

Ключовою метою Міністерства фінансів у сфері співпраці з МФО у 2018-2021 роках відповідно до Концепції, є підвищення результативності та ефективності співпраці з МФО за наступними параметрами [3]:

- збільшити середній рівень вибірки доступних коштів МФО до 70% для проектів ЄБРР, 35% для МБРР, 20% для ЄІБ, 10% для KfW – до кінця червня 2019 р. і до 75% для ЄБРР, 40% для МБРР, 25% для ЄІБ, 12% для KfW – до кінця 2019 р.;
- забезпечити першочергову підготовку проектів МФО в секторах, які визначені пріоритетними в національних стратегічних та програмних документах;

- запровадити каскадний підхід для покращення процедури оцінки та вибору проектів;
- збільшити охоплення інвестиційними проектами, які фінансуються МФО, з метою підтримки процесу децентралізації в Україні;
- змінити існуючий підхід до розробки проектів МФО: від спрямування коштів через державний бюджет та під державні гарантії, до кредитування органів місцевого самоврядування та надання місцевих гарантій, таким чином зменшуючи рівень державного боргу і гарантованого державою боргу та сприяючи розвитку регіонів.
- розбудувувати спроможність з проектного менеджменту на різних рівнях;
- удосконалити систему моніторингу реалізації проектів МФО;
- збільшити частку проектів, що фінансуються МФО у національній валюті;

Водночас необхідно оцінити спроможність української сторони ефективно використовувати кошти, які готові надавати МФО, і дотримуватись визначених пріоритетів розвитку [3]. Реалізація Концепції буде забезпечена реалізацією таких ключових Концептуальних заходів щодо підвищення ефективності впровадження спільних з МФО проектів: (табл1).

Таблиця 1

Ключові заходи реалізації Концепції

Ключові заходи	Коротка характеристика
А	Б
Планування та пріоритезація	Розробка рекомендації щодо залучення коштів МФО на реалізацію пріоритетів Уряду; запровадження каскадного підходу для оцінки та відбору проектів МФО; забезпечення залучення адресної технічної допомоги від МФО для підтримки проектів на стадії ініціювання та підготовки проектів.
Координація та моніторинг	Аналіз діючої системи моніторингу, персоналізація відповідальності за виконання проектів, забезпечення якісного звітування, своєчасного виявлення і реагування на проблемні питання.
Підвищення прозорості	Запровадження відкритого реєстру проектів МФО із можливістю аналізувати і контролювати процес впровадження проектів в реальному часі.
Розбудова спроможності	Розбудова спроможності: розробка оптимальні підходи для посилення спроможності на рівні Мінфіну, бенефіціарів, галузевих міністерств, в т.ч. за допомогою експертів Офісів реформ та залучення експертів з відповідних МФО. Створення бази даних експертів з реалізації проектів МФО, для використання лінійними міністерствами та бенефіціарами.
Дерегуляція	Вдосконалення НПА щодо спрощення процедур погодження та гармонізації дозвільних документів для проектів будівництва; розробка варіантів використання платформи Prozorro для здійснення закупівель відповідно до процедур МФО; забезпечення гармонізації національних будівельних стандартів з директивами ЄС; розробка спільно з НБУ підходів та інструментів мінімізації валютних ризиків за контрактами проектів МФО, включаючи кредитування у національній валюті; забезпечення унормування процедури і строків розробки порядку відбору кінцевих бенефіціарів відповідальними виконавцями проектів.
Першочергові заходи в розрізі МФО	Забезпечення внесення змін до договорів з відповідальними виконавцями/бенефіціарами за проектами Світового банку для запровадження електронної вибірки коштів (e-disbursement); розробка механізму SWAP операцій спільно з НБУ та МФО тощо.

Окреслені пріоритети співробітництва свідчать про активізацію державної політики в сфері співробітництва з МФО на фінансування посткризового відновлення в Україні з максимальною концентрацією уваги на безпекових, інтеграційних факторах та забезпеченні фінансової стійкості.

Література:

1. Клименко К.В. Забезпечення результативності реалізації в Україні проектів з використанням ресурсів міжнародних фінансових організацій / Клименко К.В., Савостьяненко М.В. // НДФІ. – 2018. – №3. – С. 102-114.

2. Кабінет міністрів схвалив Концепцію підвищення ефективності впровадження спільних з МФО проектів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/kabinet-ministriv-skhvalyv-kontseptsiiu-pidvyshchennia-efektyvnosti-vprovadzhennia-spilnykh-z-mfo-proektiv?category=novini-ta-media&subcategory=vsi-novini>

3. Концепція щодо підвищення ефективності впровадження спільних з МФО проектів від 27 грудня 2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iceg.com.ua/wp-content/uploads/2019/01/2019-01-10-Kontseptsiya-spivpratsi-Ukrayini-z-MFO.pdf>

Ковальчук А.М.

ст. викладач кафедри фінансів ім. Л.Л. Тарангул
Університет державної фіскальної служби України

ВПРОВАДЖЕННЯ ҐЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНОГО БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО ФІНАНСОВОГО ІНСТРУМЕНТУ (НА ПРИКЛАДІ ОБЛАСНОГО БЮДЖЕТУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Реформування суспільного життя країни не можливе без ефективного використання бюджетних ресурсів. Нині в нашій країні склалася ситуація, коли бюджетні кошти не виконують своїх функцій – не фінансують основні функції держави. Динамічний розвиток суспільства спонукає до пошуків нових шляхів спрямування бюджетних ресурсів у необхідне «русло». Одним із таких шляхів є ґендерно-орієнтоване бюджетування (ГОБ).

Ґендерно-орієнтоване бюджетування – це інструмент, спрямований на інтеграцію ґендерної складової у бюджетний процес. Його слід розглядати як впливовий елемент управлінської діяльності, пов'язаний із розробкою бюджетів різних рівнів, що надає важливу інформацію фахівцям, які приймають рішення щодо розподілу бюджетних коштів [1].

Вважаємо, що ГОБ в першу чергу необхідно впроваджувати саме на місцевому рівні. Обласні бюджети є одними із основних складових місцевих фінансів України.

З метою виявлення ґендерних проблем у послугах охорони здоров'я, підвищення ефективності та дієвості бюджетування і впровадження програм у 2015-2017 роках у 12 областях (у т.ч. у Черкаській обл.) і місті Києві було проведено аналіз 11 бюджетних програм із ґендерної точки зору.

Зокрема, у Черкаській області проектом ГОБ було здійснено аналіз двох обласних соціальних програм:

1) «Обласна цільова соціальна програма протидії захворюванню на туберкульоз у Черкаській області на 2013-2016 рр.».

2) «Обласна цільова соціальна програма протидії ВІЛ-інфекції/СНІДУ у Черкаській області на 2015–2018 рр.».

В результаті проведеного аналізу були виявлені проблеми у формуванні цільових програм та надано рекомендації щодо їх усунення та покращення надання послуг.

Сьогодні ГОБ вступив у фазу активного впровадження на законодавчому рівні як держави загалом так і на місцевому рівні. Так, у Розпорядженні Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки» включені елементи ГОБ. У Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки, в частині «Програмно-цільовий метод», зазначено, що інтеграція ґендерно орієнтованого підходу у бюджетний процес забезпечить підвищення ефективності та якості наданих державних послуг з урахуванням потреб соціальних груп, у тому числі за ґендерною ознакою, дозволить